

Esperanto por UN

Informilo de la oficejo de Universala Esperanto-Asocio por rilatoj kun Unuiĝintaj Nacioj

Numero 49, novembro-decembro 2020

Universala Esperanto-Asocio

Deklaro de Universala Esperanto-Asocio okaze de la Internacia Tago de Ne-perforto 2020

Ĉiujare, Unuiĝintaj Nacioj festas la 2-an de oktobro kiel Internacian Tagon de Ne-perforto – tagon kiam ni laŭdas la potencon de pacaj ideoj por movi la homaron al la bono. En tiu tago en 1869 (antaŭ 151 jaroj), naskiĝis la granda pioniro de la filozofio kaj strategio de ne-perforto, Mahatma Gandhi.

Lastatempe, la 17-an de julio, 2020, unu el la grandaj gvidantoj de la neperforta movado en Usono, John Lewis, mortis. Mallonge post lia forpaso, aperis lia fina mesaĝo. Ĝi daŭre inspiru nin. En tiu mesaĝo li skribis: “Kvankam mi ne plu estos kun vi, mi alvokas al vi, ke vi respondu al la plej alta aspiro de via koro kaj defendu tion kion vi vere kredas. Tra mia vivo, mi faris ĉion kion mi povis por montri, ke la vojo de paco, la vojo de amo, estas la pli supera vojo. Nun venas via vico por ebligi, ke libereco sonoru.”

Universala Esperanto-Asocio aparte emfazas la potencon de lingva komunikado kiel instrumento de ne-perforto. Per parolo kaj skribo, la homo povas persvadi, insisti, rezoni – sen turniĝi al perforta konfrontiĝo. Sed tio eblas nur tiam kiam ambaŭ flankoj parolas la saman lingvon. Tro ofte, la komunikado kolapsas pro malsameco de lingvoj, aŭ pro la nekapablo de parolantoj de malsamaj lingvoj adekvate transponti tiujn diferencojn, malgraŭ la ofte heroa laboro de interpretistoj kaj tradukistoj. Kaj tro ofte, kiam homoj ĉesas kompreni, ili komencas batali.

La Internacia Lingvo Esperanto estis kreita por transponti la diferencojn inter lingvoj, formante bazon por ne-perforta komunikado kaj la antaŭenigo de interkompreniĝo. La statuto de Universala Esperanto-Asocio asertas, ke “bonaj internaciaj rilatoj kaj la respekto de la homaj rajtoj, tiaj, kiaj ili estas difinitaj en la Universala Deklaracio de la Homaj Rajtoj kaj aliaj internacie rekonataj instrumentoj estas por la laboro de UEA esencaj kondiĉoj.” Surbaze de tiu statuta postulo, la Asocio nete kondamnas ĉiun specon de perforto.

Okaze de la Internacia Tago de Ne-perforto, Universala Esperanto-Asocio ree konfirmas sian kunlaboron kun Unuiĝintaj Nacioj por krei pli pacan kaj pli kompreneman mondon laŭ la spirito de Mahatma Gandhi kaj la ne-perforto kiun li adoptis.

Kaj, kiel John Lewis emfazis, nun venas nia vico...

2 Oct 2020

Kungfua Kunikleto naturmedie konscia – en Esperanto

La filmstelulo Kungfua Kunikleto kaj liaj geamikoj pace batalas en Esperanto por savi la naturan medion! Nova tute internacia projekto planas serion da animaciaj filmaj epizodoj kiuj samtempe amuzos kaj lernigos infanojn tra la tuta mondo. Ĝin akompanos serio de libroj, ĉiu en du lingvoj, nome Esperanto kaj la lingvo de la koncerna regiono; kaj la Esperanto-originalon sekvos adaptoj en aliaj lingvoj. La komenca sponsorado por la projekto venas el Ĉinio, la reĝisoro kaj enscenigisto estas hispanaj, kaj la komencan filmon oni muntas en Romo, kun subteno de la Itala Esperanto-Federacio. Nun planata estas epizodo en kiu heliko kaj gazelo parolos en Esperanto, je la granda ĝojo de ĉiuj aliaj bestetoj. La gvidantoj de la projekto rezonas, ke, pli kaj pli, infanoj kreskas en urboj kaj ne spertas la naturon: por ĝin savi, necesas ĝin kompreni. Vidu: <https://www.youtube.com/watch?v=rwlx46xYLwM&feature=youtu.be>

Pensinstigo okaze de la Tago de Indiĝenaj Popoloj de Ameriko (12 oktobro):

Laŭ Miguel Trancozo Trevino, en artikolo ĉe la anglalingva programo BBC Future, “La angla kaj manpleno de aliaj lingvoj dominas Interreton, sed tio lasas indiĝenajn kulturojn sen reta voĉo. Nun ili laboras por enretigi siajn lingvojn.”

“Imagu, ke via plej ŝatata socimedia platformo ne permesas al vi enmeti informojn en la angla. Aldone, pensu pri klavaro kiu ne permesas al vi tajpi viajn proprajn vortojn. Vi tiam havus du eblecojn: aŭ transiri al alia lingvo aŭ resti ciferece silenta.”

“Estas 7000 lingvoj kaj dialektoj en la mondo,” skribas la aŭtoro, “sed nur 7 procentoj aperas en publikigata reta materialo, laŭ kampanjo *Whose Knowledge?* (Kies scioj?), kampanjo kiu celas enrete videbligi la sciojn de marĝenaj komunumoj.”

“Dum Fejsbuko subtenas ĝis 111 lingvojn, kio igas ĝin la plej multlingva reta socimedia platformo, enketo publikigita de Unesko en 2008 trovis, ke 98 procentoj de la retpaĝoj ĉe Interreto aperas en nuraj 12 lingvoj, kaj duono de tiuj retpaĝoj estas en la angla. Tio reduktas la retan lingvan diversecon al manplena da lingvoj, kaj malfaciligas la situacion de tiuj kiuj parolas unu el la ekskluditaj interretaj lingvoj.”

<https://www.bbc.com/future/article/20200414-the-many-languages-still-missing-from-the-internet?fbclid=IwAR0M6LNQMudEHAJcwTg0IhPLHrdrVYRjT1mUPCt8nfDtpjl8E1GiUl5oJt4>

Oficejo por rilatoj kun UN, Universala Esperanto Asocio, 777 United Nations Plaza, New York, NY 10017. [1] 212-687-7041. www.esperantoporun.org.